

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ
TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİNE İLİŞKİN BİLDİRİ

İlgili Makama,

Bahçeşehir Üniversitesi (BAU) kurum genelinde toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, başta cinsel taciz ve iş yerinde şiddet olmak üzere tüm şiddet biçimlerini ve ayrımcılığı önlemek amacıyla çalışmalar yürüteceğini Aralık 2019'da bir niyet bildirgesi yayımlayarak duyurdu. Bu bildirgeyi takiben, BAU'nun yürüttüğü tüm faaliyet ve süreçlerde eşitlikçi ve kapsayıcı bir yaklaşım geliştirme misyonu taşıyan ve her biri kendi alanında uzman akademisyenlerden oluşan çalışma grubu Ekim 2020 itibariyle çalışmalarına başladı. BAU Eşitlik ve Kapsayıcılık Çalışmaları Komisyonu (BAUEQUAL) adını verdiğimiz çalışma grubu, toplumsal cinsiyet eşitliği, cinsel taciz, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, iş yeri şiddeti ve ayrımcılığa dayalı şiddet konularında neler yapılabileceğine ilişkin ve kalıcı sonuçları olacağına inandığı bir çalışma programı oluşturdu.

Bugüne kadarki süreçte, BAUEQUAL şiddetsiz bir kampüs ve eşitlikçi ve kapsayıcı bir eğitim/iş atmosferi yaratmak için atılacak adımları belirlemek üzere yerel ve uluslararası modelleri inceledi. Bahçeşehir Üniversitesi'nin cinsiyet dağılımlarındaki mevcut durumunu anlamak için öğrencilerin ve çalışanların verilerini incelemeye başladı. Ayrıca, BAU mensuplarının kendilerine has ihtiyaç haritalarını belirlemek ve bunlara cevap verebilmek için detaylı bir iç araştırma geliştirdi. Söz konusu iç araştırmayla, BAU çalışanlarının ve öğrencilerinin toplumsal cinsiyet eşitliği, çeşitlilik ve kapsayıcılık konularındaki algı ve tutumlarının tespit edilmesi amaçlandı. Bu araştırmanın uygulanacak kurumsal politikalar için bir durum analizi özelliği taşıması öngörüldü.

BAU toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık konularında her düzeyde her türlü faaliyeti destekleme ilkesiyle hareket etmektedir. Bu doğrultuda, kurum içi eğitim programları, paneller, öğrenci kulüpleriyle birlikte düzenlenecek atölye çalışmaları ve tüm kampüsü kapsayacak faaliyetler yürütülmesi planlandı. İlk yılındaki öğrencilerin oryantasyon ve yaşam becerileri eğitim programına BAUEQUAL tanıtımı ve eğitimleri dahil edildi. Hâlihazırda Sosyoloji bölümü ve Genel Eğitim Programı kapsamında toplumsal cinsiyet eşitliği ve toplumsal cinsiyet çalışmaları dersleri veriliyor. Bu derslerin tüm öğrencilere yönelik olarak yaygınlaştırılması çalışmaları sürdürülüyor. Akademik düzeyde ise, toplumsal cinsiyet eşitliği, toplumsal cinsiyete duyarlı ders tasarımı ve kapsayıcılık eğitimleri gerçekleştirildi. BAU toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmeye yönelik araştırma, proje ve politika çalışmalarını desteklemektedir.

BAUEQUAL, şiddetsiz bir kampüs/işyeri olma yolunda önleyici eğitimleri önemseydiği kadar bu türden olaylar vuku bulduğunda nasıl bir yol izleneceği noktasında da inisiyatif almayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, Bahçeşehir Üniversitesi bünyesinde herhangi bir kişinin; toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, ayrımcılık, cinsel şiddet ve psikolojik şiddet tanımlarına giren bir eyleme maruz kalması durumunda başvurabileceği mercii olarak Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi oluşturuldu. Bu amaç doğrultusunda, Bahçeşehir Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Politika Belgesi ile Bahçeşehir Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi Yönergesi hazırlanmıştır.

BAUEQUAL aracılığıyla her zaman katılımcı yöntemler benimseyerek üreteceğimiz çözümler, Üniversitemizin kapsayıcı, eşitlikçi ve şiddetsiz bir kampüs yaşamı yaratma vizyonu için etkin ve sürdürülebilir uygulamalara kaynaklık edecektir.

BAHÇEŞEHİR ÜNİVERSİTESİ

CİNSEL TACİZ VE SALDIRIYA KARŞI ÖNLEM VE MÜCADELE POLİTİKA

BELGESİ

Bahçeşehir Üniversitesi tüm mensuplarının eşit, özgür ve demokratik bir çalışma ve eğitim-öğretim ortamı içinde bulunması hedefini benimser. Bahçeşehir Üniversitesi yürüttüğü tüm faaliyet ve süreçlerde eşitlikçi ve kapsayıcı bir yaklaşım geliştirmeyi amaçlar. Bu amacın gerçekleştirilmesine yönelik olarak üniversite ortamında cinsiyete dayalı ayrımcılık, taciz ve saldırıyı önleme ve bu türden eylemlerle mücadele kararlılığını açıkça ifade eder.

Cinsel taciz ve saldırı, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan ve cinsiyete dayalı ayrımcı tutum ve davranışlar yoluyla desteklenen ve sürdürülen şiddet eylemleridir. Üniversite benzeri hiyerarşik ilişkiler barındıran yapılarda, cinsel tacize ve saldırıya uğrayanların bunu dile getirmede yaşadıkları zorluklar nedeniyle, bu eylemler çoğu zaman görünmez kılınmakta ve hem kişi hem de kurumsal ortam bu durumdan zarar görmektedir. Daha çok kadınlara karşı gerçekleştiği açık olmakla birlikte, cinsel taciz ve saldırı erkeklere de yönelebilir veya aynı cinsiyete mensup kişiler arasında da gerçekleşebilir. Ayrıca, farklı cinsel yönelimlere ve cinsiyet kimliklerine sahip kişiler de (lezbiyen, gey, biseksüel, trans, interseks vd.) söz konusu eylem ve durumlara maruz kalabilir ve bunlardan etkilenebilir. Öte yandan cinsel taciz ve saldırı, etnik kimlik, ırk, dini inanç, vatandaşlık statüsü, göçmenlik ve/veya bedensel özelliklerin biri ya da birden fazlası ile iç içe geçmiş ve kolayca birbirinden ayırt edilmesi mümkün olmayan kesişimsel kimlik özellikleri temelinde ortaya çıkabilir. Bahçeşehir Üniversitesi, şiddetin her türünden arındırılmış bir kampüs/işyeri olma yolunda bilgilendirici

ve eğitici faaliyetlerin yanı sıra bu türden olayların meydana gelmesi durumunda izlenecek yollar konusunda da inisiyatif almayı hedeflemektedir.

Bu belgede yer alan ilke ve uygulamalar, tüm üniversite mensuplarını, üniversite öğrencilerini, akademik ve idari çalışanları, hizmet alınan tüm kişi ve işletme çalışanlarını kapsamaktadır.

Üniversite ortamında vuku bulan cinsiyete dayalı taciz ve saldırı, kişilerin ruhsal ve bedensel iyilik hallerinin yanı sıra çalışma ve akademik yaşamlarını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Bahsi geçen şiddet biçimleri insan hakları ihlali olarak kabul edilmektedir ve hukuki yaptırımlara tabidir. Bu çerçevede, Üniversite, hali hazırdaki politika belgesine konu olan şiddet biçimlerinin çoğu durumda ceza hukuku bakımından suç vasfı da taşıdığını hatırlatmayı görev bilir. Ancak; belgenin amacı, kişiler arasındaki ilişkileri sıkı bir disipline sokmak, rızaya dayalı ilişkileri önlemek, belirli bir cinsel ahlakı dayatmak, ifade özgürlüğünü ve özgür tartışma ortamını engellemek, cinsel içerikli her tür kişisel gerilim ve rahatsızlıkları resmi süreçlere dâhil etmek ve sert yaptırımlarla karşılamak değildir.

Bu çerçevede, Bahçeşehir Üniversitesi çalışma ve eğitim-öğretim ortamlarında gerçekleşen ya da dışarıda cereyan eden ve çalışma ve eğitim-öğretim faaliyetlerini etkileyen cinsel taciz ve saldırı eylemlerini önlemeyi, ayrıca bu türden eylemler meydana geldiğinde buna maruz kalan kişileri bilgilendirme ve yönlendirme gibi destekleyici faaliyetler yürütmeyi ve aynı zamanda bu türden eylemler idari (disiplin) ve/veya hukuki süreçlerin konusu olduğunda takibini tavizsiz bir şekilde yapmayı taahhüt eder ve bu yöndeki taahhüdünü kamuoyu ile paylaşır.

Üniversite'nin toplumsal cinsiyet eşitliği ve kapsayıcılık ilkelerinin ayrılmaz bir parçasını oluşturan, cinsiyete dayalı ayrımcılığa karşı mücadele etme anlayışına dayanan ve cinsiyet eşitsizliğine ve cinsel yönelime dayalı hiyerarşik yapının kolaylaştırdığı şiddet türlerine karşı kurumsal yaklaşımı ifade eden bu belge; Bahçeşehir Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi Yönergesi (bundan böyle Yönerge olarak anılacaktır) ile birlikte, Bahçeşehir Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi'nin (bundan böyle Birim olarak anılacaktır) çalışmalarına dayanak olacak tanım ve ilkeleri ortaya koyar.

TANIMLAR:

Cinsel Taciz

Kişiyile vücut teması bulunmadan yapılan ve rızaya dayalı olmayan, cinsel içerikli söz, tavır ve diğer davranış biçimleri olarak tanımlanmaktadır. Olayın gerçekleştiği ortama ve bağlama göre ısrarla tekrarlanan eylemler ya da bir tek eylem cinsel taciz olarak değerlendirilebilir. Süreklilik ön koşul değildir. Her cinsiyette, cinsel yönelimde ve yaştaki insan cinsel tacize uğrayabilir. Cinsel taciz farklı biçimlerde gerçekleşebilir. Tamamen kapsayıcı olmamakla birlikte, bazı

cinsel taciz biçimleri, cinsel içerikli tehditler, kişilerin cinsiyetine yönelik taciz, düşmanca ortam tacizi ve istenmeyen cinsel ilgi ve yakınlık biçiminde görülebilir. Yerleşkelerde sık rastlanan üç cinsel taciz biçimi misilleme, takip etme ve ödüllendirme vaadidir.

Cinsel Saldırı

Cinsel saldırı, fiziksel temas içerecek şekilde, rızaya dayalı olmayan cinsel davranışlarla bir kimsenin vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesidir. Süreklilik koşulu yoktur. Cinsel saldırı iki biçimde ortaya çıkabilir:

- 1) Kişinin vücut dokunulmazlığının, cinsel birleşme olmaksızın ihlali. Bu tür cinsel saldırı örnekleri arasında, bu örneklerle kısıtlı olmamakla birlikte, sarılmak, ellemek, okşamak, dokunmak sayılabilir.
- 2) Kişinin vücut dokunulmazlığının, cinsel birleşme ile ihlali. Bu tür cinsel saldırı örnekleri arasında vücuda cinsel organ veya sair bir cisim sokulması sayılabilir.

Cinsel İstismar

18 yaşından küçüklere karşı gerçekleştirilen cinsel saldırı ve cinsel taciz eylemleri “çocuğun cinsel istismarı” olarak değerlendirilir. Süreklilik koşulu yoktur.

Cinsel Yönelime Dayalı Taciz

Kişiye cinsel yönelimi nedeniyle yöneltilen kişilik haklarını ihlal edici veya ayrımcılık oluşturan davranışlardır.

Cinsiyetçi Dijital Şiddet

Teknolojik araçlar ve internetin kişiyi kontrol etmek, denetlemek, küçük düşürmek, cezalandırmak için kullanılması durumunda ortaya çıkan şiddet türüdür. Siber takip, siber taciz, siber sömürü ve diğer türler olarak tanımlanan gizlilik ihlali, gözetim ve izleme, itibara ve güvenilirliğe zarar verilmesi, doğrudan tehditler, topluluklara yönelik hedefli saldırılar gibi eylemler dijital şiddete örnek olarak gösterilebilir.

Flört Şiddeti

Flört şiddeti sevgililik veya flört ilişkisi içinde bulunan taraflardan birinin diğerine fiziksel, cinsel, psikolojik, sosyal, dijital şiddet içeren davranışlarda bulunması ve diğeri üzerinde şiddet, baskı ve güç uygulamasıdır. Süreklilik göstermesi gerekmez.

Misilleme

Kişinin cinsel veya duygusal amaçlı girişim ve teklifleri reddetmesi ya da tacize uğradığını düşünerek şikâyet etme yoluna gitmek istemesi/gitmesi nedeniyle, açıkça veya örtülü olarak iş veya eğitim yaşamının intikam amacıyla zorlaştırılmasıdır.

Ödüllendirme vaadi

Kişinin hak etmeksizin, cinsel veya duygusal amaçlı bir davranış veya teklifi kabulü sonucu ödül, terfi, not veya benzeri kazançlarla ödüllendirilerek ayrıcalık vaadinde bulunulmasıdır. Kişiye, cinsel nitelikli davranış veya teklifi kabul etmesi halinde hak etmediği kazançlar sağlayacağını açık olarak ve ima ederek belirtmek ödüllendirme vaadidir.

Bunlarla sınırlı olmamak kaydıyla aşağıdaki durumlar ödüllendirme vaadi örnekleri olarak kabul edilmektedir:

- Cinsel nitelikli davranış veya teklife öğrencinin maruz kaldığı durumda; notunu yükseltmeyi, akademik veya maddi destek sağlamayı, sınav sorularını paylaşmayı vaat etmek,
- Cinsel nitelikli davranış veya teklife çalışanın maruz kaldığı durumda; terfi veya maaş artışı sağlamayı, iş yükünü hafifletmeyi, çalışma süresini kısaltmayı vaat etmek.

Israrlı Takip

Bir kişiyi rızası dışında fiili, sözlü, yazılı olarak ya da dijital veya diğer, herhangi bir iletişim aracı kullanarak kişinin güvenliğinden endişe etmesine neden olacak şekilde yakından veya uzaktan izleme, takip etme, hakkında bilgi toplama ve soruşturma yapma gibi fiziki veya psikolojik açıdan korku ve çaresizlik duygusu yaratan ve kişiyi baskı altında tutan her türlü cinsel ya da duygusal amaç taşıyan eylemleri kapsar.

Tanık Olma / Maruz Kalma Durumu

Kişinin rızası olmadan kendini içermeyen bir cinsel akta maruz bırakılması veya zorla tanık edilmesi durumunda meydana gelen şiddet formudur.

Hiyerarşik Şiddet

Kişinin mesleki ya da akademik otorite konumunu suistimal etmesi durumudur. Cinsel ya da duygusal amaçlı teklife uyma sonrası ödüllendirme veya uymama durumunda ödenecek bedeller öne çıkarılarak gerçekleşir.

Rıza

Unvan ve/veya mevki kullanılarak fiziksel ve/veya psikolojik güç kullanımı, tehdit, korku, baskı altına alma, gözdağı verme, hile ve kandırma ile alınan sesli ya da sessiz onay rıza olarak kabul edilemez. Sessiz kalmak rıza göstermek değildir. Rızanın sürekliliği esastır, rıza her zaman geri alınabilir.

İLKELER:

Gizlilik ve Güven İlkesi

Bahçeşehir Üniversitesi cinsel taciz ve saldırıya ilişkin beyan ve şikâyetlerin ele alındığı her aşamada, tarafların özel hayatlarının gizliliği ilkesine uygun davranır. Bu doğrultuda, gizlilik ilkesine riayet ederek, tarafların güven duygusunu zedelemeyecek şekilde hareket eder.

Gönüllülük İlkesi

Yönergede kapsamında cinsel taciz ve saldırıya maruz kalan ve/veya tanık olan kişiler Bahçeşehir Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi'ne başvurduklarında, kendilerine sunulabilecek tüm destek mekanizmaları, şikâyet yolları, idari ve hukuki işlemler hakkında bilgilendirilir. Bu yollardan her hangi birine başvurmak konusunda gönüllülük esastır. Şikâyetçi bu yollardan herhangi birini seçmeye karar verebilir ya da hiçbirini tercih etmeyebilir. Şikâyetçinin onayı alınmaksızın hiçbir işlem yürütülmez.

Yanıtıcı Beyanlar

Bahçeşehir Üniversitesi Cinsel Taciz ve Saldırıya Karşı Destek Birimi'ne ulaşan herhangi bir beyanın bilerek ve isteyerek çarpıtıcı ya da yanıtıcı bir amaç doğrultusunda ortaya atıldığının hiçbir şüpheyeye yer bırakmayacak şekilde belirlenmesi durumunda disiplin yaptırımını uygulanır.